

Om meer grip te krijgen op het schoonmaakwerk richtte Stichting Fluentia in 2011 een eigen facilitair bedrijf op. En dat bevalt goed, zeggen betrokkenen.

Eigen schoonmaakbedrijf

Door: Schoolfacilities

Aanleiding voor de oprichting van Fluentia Facilitair B.V. was de fusie van vier schoolbesturen waardoor de fusieschool ineens met zes schoonmaakbedrijven zaken moest doen. Toen werd er gekozen om de regie in eigen handen te houden en een eigen facilitair bedrijf op te richten voor het schoonmaken van de 18 basisscholen in Nieuwegein, IJsselstein, Vianen, Houten en Leersum.

Continue kwaliteit

Beleidsmedewerker Huisvesting Jan van Tongeren legt die keuze uit: "In 2010 attendeerde onze accountant ons op de aanbestedingsplicht bij het schoonmaakwerk. Gezien de regels en de ervaring bij andere onderwijsorganisaties trokken wij de conclusie dat een Europese aanbesteding niet wenselijk was. Dat heeft ook te maken met de aard van de contracten en de relatie met de schoonmaakbedrijven. Hierdoor bestaat het risico dat de gewenste kwaliteit niet altijd geleverd wordt."

"Scholen worden intensief gebruikt en raken daardoor snel vervuild, dat vraagt om iets extra's van de schoonmakers"

Vak apart

Daarnaast blijft het schoonmaken van scholen een vak apart volgens Marcel Beisiegel, die is ingehuurd voor het management van Fluentia Facilitair B.V.: "Scholen worden intensief gebruikt en raken daardoor snel vervuild. Dat vraagt iets extra's van de schoonmakers op scholen. Daar komt bij dat scholen over een beperkt budget beschikken. En er is een gezamenlijke verantwoordelijkheid voor de schoonmaak, waarin ook leraren een rol vervullen. Door de lokalen netjes te houden en te zorgen dat de stoelen aan het eind van de dag op de tafels staan, kan er met een beperkt budget toch heel goed schoongemaakt worden."

Betrokken personeel

Wat ook een rol speelt is de betrokkenheid van de schoonmakers bij de school. Ook dit is een reden waarom inbesteden een voordeel heeft volgens Beisiegel: "Bij de aanname van nieuw personeel streven wij naar lokaal personeel die lang op de scholen willen werken. Wij proberen die betrokkenheid ook te benadrukken met onze uitstraling. Daarom hebben we in het logo en in de bedrijfskleiding van Fluentia Facilitair bewust gekozen voor hetzelfde logo als die van Stichting Fluentia."

Meer dan alleen schoonmaak

Naast het schoonmaakonderhoud verzorgt Fluentia Facilitair tevens het contractmanagement voor bijvoorbeeld het onderhoud van de inbraak- en ontruimingsinstallaties, brandblusmiddelen en noodverlichting én coördineert zij

Jan van Tongeren en Marcel Beisiegel

het klachtonderhoud. Hiervoor is een bovenschoolse conciërge vrijgesteld die de problemen op de scholen oplost. Bij lekkende toiletten hoeft geen professionele loodgieter te komen. Dat scheelt tijd en ongemak, maar vooral kosten, aldus betrokkenen.

De schoonmaakmarkt

De schoonmaakbranche behoort tot de grootste werkgevers van Nederland en groeit gestaag. De totale omzet van de top 50 schoonmaakbedrijven was € 2,1 miljard in 2016. Meer dan 60 % van deze omzet werd gedraaid door de big five: Hago, CSU, Asito, Gom Schoonhouden en ISS.

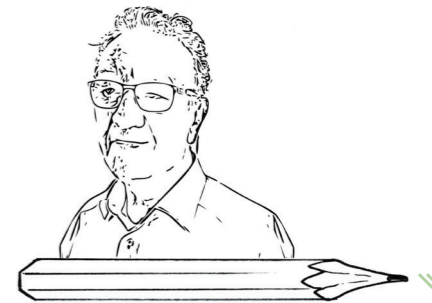
Als gevolg van de economische crisis is er door opdrachtgevers bezuinigd op de diensten van schoonmaakbedrijven. Nu het economisch weer wat beter gaat verwacht het UWV dat de werkgelegenheid in de schoonmaakbranche in 2017 en 2018 verder zal groeien en er 3.000 banen per jaar bij komen.

Van de 13.800 schoonmaakbedrijven in Nederland maakt 61% ook scholen schoon. Gemiddeld scoort de branche een 7,2 voor klanttevredenheid. De tevredenheid van het onderwijs over de schoonmaakdiensten is in 2016 hoger dan in 2015, blijkt uit cijfers van de Hospitality Group.

Bij Fluentia Facilitair B.V. werken 38 mensen parttime (totaal 13 fte). Ze vallen onder de CAO Schoonmaak.

Frits

Mistanden in de schoonmaaksector

Dat een frisse, schone en hygiënische school de uitstraling naar de leerlingen en ouders toe mede bepaald, is een open deur. Echter uit diverse enquêtes van schoolbesturen scoorden de schoonmaak en hygiëne van hun gebouwen slechts een mager zesje. Daarbij hoort de aantekening dat dit resultaat vooral op het basisonderwijs betrekking heeft. Hetgeen niet impliceert dat het in andere sectoren wel op orde is. Het is een grijs gebied waarin Europese aanbestedingen om de vijf jaar een verplichting is; ook als de samenwerking tot ieders tevredenheid verloopt. Dat geeft onrust aan de kant van de schoonmaakbedrijven, die niet voor een duurzame relatie kunnen gaan en aan de kant van de schoolbesturen, die opnieuw een traject in moeten dat zij als een grijs gebied ervaren. Schoolbesturen hebben veel kennis van het geven van onderwijs, maar niet van schoonmaak. Die expertise moesten zij inhuren en wel op basis van vertrouwen. Want het enige referentiekader dat een schoolbestuur vaak heeft, is de laagste prijs. Niet bepaald een geruststellende gedachten als men bedenkt dat die ook als belangrijkste criterium wordt gehanteerd bij het gunnen van de opdracht.

Dat dit instrument van marktwerking aanleiding geeft tot onverklikkelijke tafereelen, blijkt wel uit het rapport, dat het ministerie van het SZW naar de Tweede Kamer heeft gestuurd. Daarin constateert het structureel misstanden op het gebied van eerlijke en veilige werkomstandigheden. De grootste risico's liggen op het vlak van onderbetaling, illegale tewerkstelling, fiscale en sociale zekerheidsfraude, schijnconstructies, fictieve dienstverbanden en overschrijding van arbeidstijden. Er is sprake van laaggeschoolde arbeid en werknemers die de Nederlandse taal vaak maar beperkt beheersen. Deze wetenschap en feiten onttrekken zich aan het oog van de schoolbesturen.

Omdat schoolgebouwen steeds meer voorzien zijn van veel glas, is het voor het onderwijs belangrijk te weten dat er in de (particuliere) glazenwasserij fysiek geweld en bedreigingen niet wordt geschuwd. Organisaties die nauwelijks of niet bekend zijn bij de Kamer van Koophandel en/of de Belastingdienst, starten een pilot om tot een effectieve handhavingstrategie te komen. Nog te veel ondernemers menen dat ze bij uitbesteding van schoonmaak niet verantwoordelijk zijn voor eerlijk werk. De prijs mag niet langer doorslaggevend zijn. Door het hanteren van de Code Verantwoordelijk Marktgedrag van de sector wordt verantwoord opdrachtgeverschap mogelijk.

Het is een geruststellende gedachten dat Piet Adema, voorzitter van OSB, de vereniging waarbij alle schoonmaakbedrijven zijn aangesloten, haar leden oproept zich van een dergelijke werkwijze te onthouden en zich nadrukkelijk te onderscheiden van bedrijven die het niet zo nauw nemen met de regels. Hij pleit voor een OSB-Keurmerk, waarvoor bedrijven moeten voldoen aan strenge regels op het gebied van onder andere arbeidsvoorwaarden en de afdracht van sociale premies. Ook veilig en gezond werken hoort daarbij. Tevens geldt voor OSB-leden de Code Verantwoordelijk Marktgedrag, waarin is vastgelegd dat alle betrokken partijen bij aanbestedingen niet alleen kijken naar de prijs, maar ook kwaliteit moet worden meegewogen. In een branche als de schoonmaak gaat het dan met name over de kwaliteit van arbeid. Dat biedt houvast voor schoolbesturen om een verantwoorde keuze te maken die past in het afwegingskader van de Gezonde School, waarin het Maatschappelijk Ondernemen een steeds belangrijkere plaats inneemt.

Frits Wolters, Schoolfacilities